

Redacțiunea, Administrațiunea,
și Tipografia
Brașov, piața mare Nr. 30.
Scrisori nerubricate nu se
primesc. — Manuscrisurile nu se
returnează.
INSERATE se primesc la Admi-
nistrațiunea în Brașov și la ur-
mătoarele Birouri de anunțuri:
In Viena: K. Dukes, Heinrich
Schäfer, Rudolf Mosse, A. Oppel-
Nachfolger; Anion Oppel, J.
Demmer, in Budapesta: A. V.
Goldberger, Kálmán Bernat; In
București: Agence Haas, Suc-
cursale de România; in Ham-
burg: Karoly & Löffmann.
Prețul inserțiilor: o serie
garmond pe o coloană 6 cr. și
80 cr. timbru pentru o publi-
care. Publicări mai dese după
tarifă și învoială.
Reclame pe pagina a 3-a o
serie 10 cr. sau 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LIX.

„Gazeta” iese în fiecare zi.

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se primumă la toate oficiile
poștale din țară și din afară
și la dd. colectorii.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, piața mare,
Târgul Inului Nr. 30: eșagin
I: pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
Cu dusul în casă: Pe un an
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni
3 fl. Un exemplar 5 cr. v. a.
sau 15 bani. Atât abonamen-
tele cât și inserțiile sunt
a se plăti înainte.

Nr. 162.

Brașov, Mercuri, 24 Iulie (5 August)

1896.

„Porniri de conciliațiune?”

Am adus în numărul de ieri o scurtă scire, în care se spunea, că mai mulți Români fruntași din Șomcuta mare au fost pedepsiți din partea fisolgăbirului de-acolo cu amende de câte 30 și de câte 10 fl. pe cuvânt, că ar fi ațîțat poporul să demonstreze cu ocaziunea serbării mileniului.

Scirea a adus-o mai întâiu foia unghurească „Szatmár és Vidéke”, după care au reproduș-o apoi cu multă satisfacțiune și celelalte foi unghuresci.

La primul moment cazul pare mai puțin bătător la ochi, căci mai că nu trece săptămână, în care se nu fiă osindiți, când într-o parte când într-alta, cete întregi de Români tot numai și numai pentru „agitați”. Firesce, că devenind astfel osindele pentru „agitați” în contra Românilor un obicei dîlnic, ele nu mai pot face așa mare senzați. Ce este, de exemplu, amenda de câte-va deei de floreni dictată contra Românilor dela Șomcuta, în asemănare cu anii de temniță și sutele de floreni, la cari sunt osindiți atâți alții?

Judecând din acest punct de vedere, n'ar rămâne, decât ca Români dela Șomcuta să se felicite, că au scăpat cum au scăpat, er vitézului fisolgăbiru să-i mulțămescă, că nu i-a osindit la mai greu.

Dér în faptă lucrul se presentă altfel. Pentru a puté apreția gravitatea scirei privitoare la osendirea Românilor șomcuteni, trebuie să ne aducem aminte de vandalisme, ce s'au sêvirșit contra Românilor din acel orașel înainte de asta cu vre-o trei luni.

Scim, că în sêra de 9 Maiu, Jidani dela Șomcuta, împreună cu puținii Unguri, câți se află acolo, au arangiat o iluminatiă pentru glorificarea mileniului. Români, se'nțelege, nu s'au simțit îndemnați de-a lua parte la acêstă iluminatiă, din care causă plebea jidano-maghiară

s'a aruncat cu furiă asupra Românilor, bombardându-le casele cu pietri și bolovan. Aceste atacuri sêlbaticate în contra Românilor s'au continuat două nopți de-arêndul, fiind sdrobite cu pietri până și ferestrele biserice și școlii românesci.

Au trecut de-atunci aprôpe trei luni, dér n'am aușit, nici n'am cetit unde-va vre-o scire, că s'ar fi luat măsuri pentru pedepsirea sêlbaticilor demonstranți. Prima scire, ce-o primim în causa acêsta, este laconica informațiă a foilor unghuresci, după care Români șomcuteni, „hoții de păgubași”, au fost pedepsiți pentru „demonstrații anti-maghiare”, arangiate cu ocaziunea serbării mileniului.

Ore unde vei găsi om nepreocupat, care se nu recunoscă în acêstă procedere un act de vindictă politică?

Unde rămâne în asemeni împrejurări justițiă?

Și pentru ca oglinda să fiă mai completă, vom aminti, că după informațiile de mai sus tocmai acei fruntași români din Șomcuta au fost pedepsiți în primul loc, căroră li-s'au spart și ferestrele, ca d. es. advocații Nicolae Nilvan, Vasile Dragoș etc., er persôna, care i-a pedepsit și care pörtă slujba de fisolgăbiru, este un Român de origine, cu numele Vasiliu Toma!

Acest Tomă, necredincios față cu neamul sêu, nu a aflat de civință să ia în acel timp nici cea mai mică măsură în contra sêlbaticilor demonstranți, așa că aceștia au putut în cea mai perfectă libertate să-și verse furia în contra Românilor, căci nu li-a stat în cale nici polițiă nici gendarmii.

Așader Românul este cel insultat și bombardat cu pietri și tot Românul este cel vinovat!

Așa merge dreptatea în „Têra lui Papp János”. Nu s'a pomenit la noi cas, ca cine-va să fi fost pedepsit, ori tras măcar la răspundere pentru-că a ațîțat la ură în contra

națiunei române, măcar că acêsta se întêmplă în stil foarte mare și în fiă-care dî. Români însê, lăsăți pradă insultelor, bătăilor cu pietri și agitațiunilor dîlnice din partea turbaților șoviniști jidano-maghiari, trebuie să sufere pe de-asupra și osindele solgăbirilor și tribunalelor.

În astfel de împrejurări nu pôte fi mai mare ironiă, decât a vorbi de „porniri de conciliațiune” din partea guvernăntilor unghuri, fiă într-o direcțiă, fiă într-alta.

Austro-Ungaria și România.

Două diare de căpeteniă germane, cari pledéză causa triplei alianțe, „Neue fr. Presse” din Austria și „Kölnische Ztg.” din Germania, se ocupă de viitoare visită a monarhului nostru la București.

„Neue fr. Presse” dice, că deși România nu s'a alăturat pe față la tripla alianță, e totuși lucru cert, că împêratul Francisc Iosif nu ar face acea visită la Curtea română, decât România ar fi numai amica noastră și nu tot-odată și amica amicilor noștri.

Cumcă acêstă visită nu va fi numai o simplă întôrcere a visitei, ce a făcut-o astă-vară regele Carol la Ischl, se vede și din aceea, că pe când astă-vară nu au fost de față la întêlvire și ministrii de esterne, acum în Septemvre vor fi acolo contele Goluchowski și Dimitrie Stardza. Români, cum se spune în cercurile bine informate din București, consimt nu numai în genere cu politica esternă a Austro-Ungariei, ci în deosebi cu politica orientală a monarhiei noastre. Situațiă în Orient nu e tocmai așa de posomorită cum se crede în anumite cercuri și răscolă din Creta va înceta și ea tocmai așa, cum a încetat în ierna trecută, cel puțin la suprafață, vijelia din Armenia.

România e convinsă — dice mai de parte „N. fr. Pr.” — că politica balcanică a Austro-Ungariei nu este numai acum desinteresată, ci că a fost desinteresată și în era lui Kalucki, și în București sunt toți convinși, că nu numai în România, ci și în Serbia și Bulgaria scie fiă-care, că

cel mai bun păzitor al autonomiei statelor balcanice e Austro-Ungaria și că acêsta nici-odată nu s'a gândit să-și câștige protectoratul asupra unui sêu altui stat. Decă guvernul sêrbesc sêu bulgar dovedesce din când în când o atitudine ostilă față cu Austro-Ungaria, n'are pentru acêsta nici o causă. De aci vine apoi, că acêstă dispozițiă n'a aflat nici-odată rêsunset la dinastiele sêrbe și bulgare.

Declarațiă, ce a făcut-o Goluchowski cu privire la Balcani în delegațiuni, a făcut cea mai mare impresiune în România. De atunci nici în Serbia, nici în Bulgaria nu se mai îndoiesc ômenii despre sinceritatea politice balcanice a Austro-Ungariei. Nu este intențiunea Austro-Ungariei de a urmări o politică de expansiune și și România urmêză pe deplin față de Macedonia politica de pace a Austro-Ungariei.

România își îndrêptă acum totă atențiunea într-acolo, ca în spre Austro-Ungaria, respective în spre Ardeal să-și completeze liniile ferate și lucrul are aparința, ca și când politica orientală ar interesa-o numai în a doua liniă, România nu vré ca pacea, de care se bucură ea de două decenii, să fiă conturbată și ruptă și ca înaintarea economică să fiă impedită. Și decă Țarul va veni pe la finele lui August la Viena, se va convinge, că ascuțișul amicitiei dintre Austro-Ungaria și România nu se îndreptéză contra Rusiei.

„Kölnische Ztg.” atribue asemenea o mare gravitate visitei împêratului Francisc Iosif la București și Sinaia.

Luptele de partid în România amuțesc — dice numita foie — înainte acestui fapt de mare gravitate. Decă alipirea României la tripla alianță a fost deja fapt împlinit în anul trecut, s'au aflat totuși de aceea, cari au creșut, că *cestiunea Ardealului* va turbura ôrecum bunele raporturi între Austro-Ungaria și România; și — după ce Austro-Ungaria are un rol atât de influent în tripla alianță și — între România și tripla alianță. Tôte aceste îndoeli însê vor dispărê în decursul visitei, și nu esistă nici o partidă capabilă de guvernament în România, care se nu se bucore de acêsta. Realizarea acelei visite este meritul guver-

FOILETONUL „GAZ. TRANS.”

O dramă pe mare.

De Sarah Bernhardt.

Obosit și agitat își trimit aceste rënduri.

În acest loc, care cu drept cuvânt se numesce „frumôsa insulă”, dramele mării sunt dese și infricoșate. Poporațiunea, — simpatică, blândă și curtenitoare, — se împarte în două clase bine distinse: agricultori și pescari. Agricultorii cultivă grâu, concuz, ovês și cartofi. Pescarii au sardine, crap și alți pești. Nici unii, nici alții nu se îmbogățesc prea mult, și carnea în gospodăria țeranilor și a pescarilor e aprôpe cu totul necunoscută. Poporațiunea nici nu e prea tare de constituțiune; mai ales femeile sunt delicate și fine, cu nasul drept, cu gâtul fragil, cu un mers încetinel, dér mândru.

Bărbații sunt de statură mijlociă,

bine proporționați, dér n'au tăria vedită a bărbaților din Normandia.

Bărbații sunt mândri și, ceea ce frapéză mai mult pe observator, este împrejurarea, că între multele încreștururi de pe față nu e nici una pentru ris. Bărbații și femeile sunt triști și serioși, fruntea e brădată de vre-o amintire sêu neliniște ôrecare. Acêsta vine de-acolo, că fiă-care are câte-un tată, frate sêu fiu pe albastra și rêuțaciôsă mare, care este colo și... colo în jurul insulei, peste tot locul, unde ajunge privirea. Ei trăsesc aici din timpuri vechi, încunjușuri de acest cimitir rișdător și crâncen; și decă câte-odată rêsună vre-un rîset de copil din vre-o colibă, de natură a însenina privirea mamei aflătore la lucru în câmp, atunci ea privesce tremurând împrejur, înspăimântată de plânsetul, ce-l aduc valurile mării. Eri sta o fetiță de trei-spre-dece ani la marginea mării, cu mâna de-asupra ochilor, pentru ca să vadă pe fratele ei, care dispărea în depărtare pe drumul, ce duce spre portul Bordery. Ea

era seriôsă, ca o mică matrônă și esclamă: „Bagă bine de sêmă, să nu te rēcesci! La revedere! Succes bun!”

Dupa ce dispăruse, ea se întorse la coliba, pentru ca să pregătésca lucrurile pentru întôrcerea fraților ei. Căci ei locuiau împreună; trei orfan, pe cari îi ajută statul, care le dă o mică pensiune. Fetița era în doliu adênc. Tata și mama Gonenantin muriseră acum doi ani, aprôpe în același timp: el muri în spital în urma unei mușcături de peșce după două-spre-dece zile de suferințe infricoșate; mama în urma unei suferințe de tuberculosă, după opt zile îi urmă în pământ. Da, trei orfan trăiau aci. Cel mai mare, în vêrstă de 18 ani, se ducea în amurg să pescuésca sardine; al doilea, de 15 ani se ducea cu vêrul sêu Pierre Maria Gonenantin să prindă peșci. Se imbarcau apoi toți trei: Eugen, Pierre Maria și Michel Samzun pe mica barcă numită „Copilul deșertului”; pânza de colôre albastru deschis se întindea și corăbiôra dispărea. Cerul era

cam înorat, vântul venea dela Vest. Mă uitam după ei, rișdend pe stâncă. Ei dispărură. Trecură ôre. Un sunet îndepărtat mă făcu să-mi întorc capul.

Un stol de paseri sbura pe de-asupra capului meu scoțând țipete pătrunștore. Voiam să părăsesc stâncă, când aușii nise sunete tânguitoare, ca plânsetul unui copil. Mă întorsei încă-odată și văquii pe insulă, pe care se ridică farul Les Ponlanis, pe mama Le Pelletier, soția paznicului farului, în genunchi, fâlfaind cu batista, și plângea strigând după ajutor. În apropierea mea se aflau lucrători, cari o observară, ca și mine. În câte-va minute toți fură pe insulă. Ah, ce spectacul îngrozitor și sfășitor de inimă! La capêtul insulei, cam trei sute de metri departe de țerm, se vedu „Copilul deșertului”, rêsurnat, pânza în apă, er de catart acățarat tinêrul Eugen Gonenantin, cu fața palidă ca cêra, cu ochii inchși, cu capul legănat de valurile mării. Urmării cu ochianul tôte peripețiile infricoșate ale dramei. Copilul, care abia se m a

nului național liberal, d'ér și conservatorii se bucură tocmai așa de ea.

Privitor la pregătirile de primire i-se mai scrie din Bucuresci dijarului „Kölnische Ztg.“ următoarele:

Corespunzătoare momentuosității acestui eveniment sunt și pregătirile pentru primirea împăratului-rege, care dela 28 Septemvre până la 1 Octomvre va fi oșpe al regelui Carol în palatul din Bucuresci și în rezidența de veră admirabilă de lângă Peleş, situată în umbra pădurilor. Inaltul oșpe va petrece în Bucuresci zilele de 28 și 29 Septemvre. În ziua diutăi vor fi recepțiuni, un prânz festiv în castelul regal și o iluminare splendidă a Bucurescilor, ér înainte-ameđa de 29 Septemvre e destinată pentru o inspecțiune a corpului II de armată, condusă de însuși regele Carol și o inspecțiune a forturilor dela Bucuresci, împreună cu deprinderi în dare la țintă.

În Sinaia, séu mai bine în castelul Peleş, nu vor avé loc recepțiuni; petrecerea împăratului-rege Francisc Iosif aci până la 1 Octomvre este destinată în prima lină convenirei personale a celor doi monarhi, legați prin adenoși simțăminte de prietenă, și escursiunilor în împrejurimea admirabil de frumoasă a castelului dintre Carpați, care are de a-și mulțami crearea sa dărnicea artistică a lui Carol I. Aci în castelul Peleş i-se va arangia inaltului oșpe și un imponent conduct de torțe, împreună cu o serenadă, de cătră numeroasă coloniă austro-ungară din Bucuresci, la care, în urma relațiunilor intime dintre monarhia habsburgică și imperiul german, se va alătura probabil și colonia germană.

Dér și în cercurile societății române se manifestă năsuința de-a pregăti oșpelui imperial o primire cât se pôte de strălucită, și de-a serba zilele visitei împăratului-rege Francisc Iosif în România ca zile de bucurie și zile festive.

SCRIRILE ZILEI.

— 23 Iulie.

Societatea „Petru Maior“. Președintele societății literare a tinerilor universitari români „Petru Maior“, d-l D-rnd Florian Munteanu ne comunioă, că cu ziua de 2 August st. n. societatea a fost restituită în drepturile sale de mai înainte prin rescriptul ministerial 320, al cărui text l'am publicat în numărul de ér.

Nonă societate românească. Numărul societăților române s'a sporit încă cu una: „Clubul tinerimei române“, care-și va avé sediul în Cernăuț și scopul ei este: „Desvoltarea social-culturală a membrilor ei și cultivarea reciprocă în limbă, istorie și în literatura română“. Statutele noii societăți, cari au fost insinuate în limba română și cu iscăliturile d'omnelor: Baro-

susținea, p'aci era să lase luntrea. Lângă d'ensul se afla Michel Samzun, acătărat de bord, dând un strigăt de alarmă, pe care-l înăbuși valul, care nu voia să-și lase prada. O sută de metri departe de ei dispărură în valuri Pierre Maria.

Dér, puternic și bun înotător, se smulse cu un strigăt de bucurie, căci zărise pe tata Le Pelletier, paznicul farului, apropiindu-se cu luntrea.

— „Curăgiu, băete!“ strigă Michel Samzun micului séu tovarăș. „Curăgiu! Iată tata Le Pelletier, bravul salvator!“ Deodată veni un val, care învăli corăbióra. Când Michel își ridică capul — era singur; valul luase pe copilul leșinat; dispărură în vârtejul curenților, valurile se isbeau cu furie în jurul victimei lor, luminată de-o rază de soare, care se resfrângea în valuri.

Tata Le Pelletier ajunsese la corăbióra, după ce luase în luntre pe Pierre Maria; lacrimi mari curgeau pe fața bravului paznic. Cu mare tandrețe desfăcú degetele lui Michel Samzun de pe catart. Trei pătrare de oră se luptaseră cu valurile și cu vântul. Și Michel Samzun zăcea în luntre lângă Pierre Maria. Dér corpul

nesa Stefania Hormuzachi, Sofia Stefanovic, Agripina de Onoiul, Minodora Stefanelli, Eugenia Tomiuc, Victoria de Renney și a d-lui Gavriil Telega, au fost aprobate de presidinț țării prin clausula românească de datul 3 Iulie a. c. Nr. 2111.

— o —

Infanticid misterios. Femeia Neaga Const. Dumitrache din com. Epuresci (România), ducându-se să prindă pește în Neajlov, ridicând plesa din gârlă a găsit înăuntru cadavrul unui copil născut de curând. Inspăimântată de această pescuire femeia alergă în grabă la primărie și istorisi faptul. Subprefectul plășei și parchetul județului au fost avisați.

— o —

Relațiunile între România și Grecia. Vinerea trecută a sosit la Sinaia d-l Cleon Rangabé, însărcinatul de afaceri al Greciei pe lângă Curtea regală română. D-l Rangabé a prezentat M. Sale Regelui scrisorile sale de acreditare.

— o —

A doua amănare. Eră a venit din nou înaintea judecătoriei ocolului I-iu procesul intentat de d-l Periețeanu-Buzău contra comitetului actual al Ligei culturale. S'a prezentat d-l avocat al Primăriei Șoimescu din partea reclamantului, ér din partea defensorilor numai d-l avocat I. V. Vișan, reprezentând pe d-l profesor Mihail Vlădescu. S'a făcut aplicarea art. 151 pr. civ. și s'a amănat judecarea procesului pentru ziua de 3 August, când se vor cita din nou toți defensorii.

— o —

Sérbi persecutați. Dijarul „Narodni Listy“ din Praga anunță, că s'au pornit deja persecuțiuni contra acelor Sérbi din Ungaria, cari cu ocaziunea visitei principelui Nichita din Montenegro în Belgrad, au călătorit în Serbia și au asistat la festivitățile primirei. Spune, însă, numitul dijar, că de sigur între preținșii patrioți Sérbi au fost și mulți spioni Maghiari.

— Tot „Narodni Listy“ anunță, că pedagogii și teologii sérbi, cari și-au absolvat studiile în Belgrad, au înaintat plângeri ambasadorilor frauces, rusesc german și turcesc, deórece guvernul bosniac nu numai că nu voescă să le dea nici un post în Bosnia și Hertegovina, ci îl aiungă chiar din provinciile ocupate.

— o —

Mare furtună. Din Tulcea (Dobrogea) se vestescă, că asupra acestui oraș s'a deslăntit o teribilă furtună însoțită de o ploăie cu petără în mărime neobișnuită. Furtuna a distrus o mulțime de case, biserici și giamii. Magazii cu produse au fost sfărimate și produsele luate de vânt. Pagubele sunt incalculabile.

— o —

Japonezi în Sinaia. D-nii Matsunaga, consilier la ministerul de comunicații din Tokio. Japonia; R. Tanaka atașat la ace-

lași minister, și K. Den, directorul general al poștelor și telegrafelor japoneze, însoțiți de d-nii Kiru, director general al poștelor, și Argintoianu, șeful oficiului telegrafic din Bucuresci, — au fost primiți în audiență Vineri la Castelul Peleş. M. Sa Regele i-a reținut apoi la dejun Tot atunci au fost invitați la dejun la Castelul Peleş și d-l Woodward, profesor de limbile romanice la universitatea din New-York.

— o —

În salonul băilor din Pucioșa (România) s'a dat Sâmbătă séra o frumoasă serbare literară-artistică împreună cu dans, în folosul școlărilor séraci și al fondărei unei școle în Poduri, cu următorul program: La órele 8 se anunță începutul prin marșul „Dăstăptă-te Române“, cântat de musica militară. Deschiderea ședinței printr'o vorbire a d-lui V. Gr. Borgovanu, profesor de pedagogie în Bucuresci. Alte vorbiri din partea d-lor C. Alexandrescu, revisor școlar al județului Dâmbovița; C. N. Costescu, M. Mihăilcanu, membri ai corpului didactic din Bucuresci, și d-l Toma Basilescu. Dansul începe cu Hora românească. Costumul național e de dorit. — Sperăm, că vom primi un raport asupra acestei serbări atât de românești.

— o —

Din creștin — jidan. Dela introducerea noúelor legi bisericesc-politice în óce se ivesc în Ungaria multe cazuri de acelea, unde creștinii trec la iudovism. Astfel zilele trecute a trecut dela lega rom. cat. la iudovism, antreprenorul Iuliu Karvázy din Loșonț. El primi numele de Abraham, și la trecere îl înduplecă mirésa lui, care nu voi să-și părăsească credința moșaică. Eță ródele noúelor legi „liberale“!

— o —

Princesa Luisa a Bulgariei a plecat zilele trecute la satul de munte Rilo-Selo, unde voiescă să petreacă o parte din vară. Pe cale până acolo ea a fost însoțită de-o put-ernică escortă militară, deórece se lățise fama, că mai multe bande de tâlhari de prin munții bulgari s'ar fi înțeleș să prindă pe princesă, s'o răpescă, și s'o estradee numai pentru o enormă sumă de resumpărare. În jurul satului Rilo-Selo s'au făcut multe dețineri. Frumósă țără!

— o —

Disolvarea dietelor provinciale austriace. „Wiener Zeitung“ în numărul séu din 28 Iulie a. c. a publicat o patentă împărătescă, prin care se dispune, ca dietele provinciale din: Austria de sus, Stiria, Carintia și Silesia să fiă disolvate. Se vorbesce, că și dieta Bucovinei va fi în óurând disolvată.

— o —

Tinerimea română din Bucovina. Cetim în „Gaz. Bucovinei“ următoarele: Societatea academică „Junimea“ a decis să arangieze în decursul ferilor două serate

cu dans, diure cari una la Câmpulung, în 10 August st. n. a. c., ér a doua în Rădăuț, la începutul lui Septemvre a. c. Amândoué aceste serate se dau în folosul „Internatului pentru studenții români“ din Cernăuț.

— o —

La catastrofa vaporului „Iltis“. Am fost amintit zilele trecute despre catastrofa, care a îndurat'o în mările chineze vaporul german „Iltis“. Din Shanghai se depeșeză asum, că vaporul, lovindu-se de-o stâncă, se rupse în două. Cei 11 indiviți cari rămăseră în viață din întreg personalul ce se afla pe vapor, se prinseră de scânduri, butóe și alte rămășițe de lemn de pe vapor și timp de două zile și două nopți fură aruncați în óoce și încolo de valurile mării, până ce în fine le bătú ceasul mântuirii.

— o —

Avis publicului. Magistratul orașului Brașov face cunoscut, că Duminecă, în 16 n. c. se vor vinde 15—20 chilograme de păstrăvi din lacul de pesoi din Krizbav. Vinderea se va face la lacul așa numit Kóncze din apropierea Krizbavului și prețul unui chilogram de păstrăvi e statorit cu 3 fl. Doritorii de-a cumpăra păstrăvi au de a se adresa cătră administrația locală forestierală din Krizbav și au de a se îngriji însuși-și pentru transport.

— o —

O invitare misterioasă. Alaltăeri primi profesorul Mendel, din Berlin, specialist pentru bóle de nervi, o invitare dela marșalul de curte rusesc, în care invitare se face amintire despre bóla unei persoane înalte, fără de a i-se spune numele. Profesorul Mendel este rugat să mérégă la Gacina.

— o —

Musica orășenescă va concerta mâine, Miercuri în 5 c. în grădina Otelului Central Nr. 1. Incepând de mâine musica orășenescă va concerta regulat în fiă-care Miercuri și Sâmbătă în Otelul Central Nr. 1, și în fiă-care Joe și Duminecă în Otelul „La pomul verde“.

Minciuni istorice.

Alba-Iulia, August 1896.

Din întemplant, răsfoind printr'o oară d'isă istorie, ce p'ortă titlul „Az 1848—49-iki Magyar Szabadságharcz Története“, (Istoria luptei pentru libertatea unghurescă din 1848—49) scrisă de maarele „istoric“ Graza György, între altele, am aflat o parte, care sub titlul „A mikor az isten aluszik“ (când Dumnezeu dorme) se desoriu „faptele monstruoase ale Valahilor“. Capitalul acesta e intitulat pe unghuresce: „Az oláhok rémtetteiből“.

Una dintre aceste „monstruosități“ spune neașul maghiar Graza György, că s'a întemplant în Alba-Iulia, unde Români

spaima după ouvintele: „Durere“ și „Ah“, cari mănate de vânt ajungeau la urechile ei. Chinuită de grije, alerga în jos pe stradă. Fața îi era albă, ochii măriți de gróză. Copila înțeleșe îndată, când vădú pe cei doi pescari întorcându-se singuri acasă. Ea începú să alerge strigând: „E mort! E mort!“

— „E mort!“ striga ea în genunchi înaintea portretelor părinților ei „E mort! E mort!“ murmură ea încet, înecată de plâns, în genunchi, cu capul rădimat de părete și cu mâinile ridicate spre crucifixul Mântuitorului.

Er mulțimea de ómeni sta înaintea pragului cu capetele descoperite, fără să d'ică nimic, de durere. Eu mă aflam printre ei și eram ca și d'ensii.

Ucu.

O aventură a pictorilor Styka și Kossak.

Eță o istorie nostimă povestită de pictorul polonez Jean Styka, ai cărui eroi sunt: Styka și prietenul séu Kossak.

Ei se apucaseră să facă un tablou

mare reprezentând diferite episóde din viața eroului polonez Kosciusko și le mai rămăsesă să facă episodul intitulat „Kosciusko după lupta dela Raklavika“. Ei plecașeră să facă studii topografice la fața locului. Raklavika se află pe teritoriul rusesc și autoritățile rusesci — nu se soie nici până acum de ce — urmăreau pas cu pas pe cei doi pictori polonezi. Aceștia se mutară dela o casă de țerau la alta, urmăriți venic de Cazați și tot-déuna cu frica în sân, că vor fi prinși și trimiși în Siberia.

Intr'o di s'au retras în odăița din fund a unei cărciumi sărăcăcioase și au poruncit o sticlă cu vin. Aci au început să se stătuésă cum ar puté să fugă mai repede și mai pe ascunsele peste graniță în Polonia, căci Cazacii nu-i perdeau de loc din ochi și-i pândeau pe tóte poteicile.

În odăița intrară 2 țărani, se așezară la o masa de alătura și oerură și ei o sticlă cu vin. Unul începú să citească o glas tare un dijar, ca să audă și tovarășul séu. Câteva minute pictorii fură liniștiți, nu trecú mult și amândoi trăsărară deodată. Țărani ceteau în dijar, că cei doi spioni polonezi Styka și Kossak au tot

ar fi ars de viu pe un individ cu numele *Mégai*, de profesiune ciasornicar, și cu carnea acestuia au fost forțați ceilalți prizonieri maghiari a se nutri!...

A doua monstruositate, după cum spune același autor, s'a întâmplat în Bărăbant, — o comună locuită în preponderanță de nemeși de religiunea catolică, — unde lui Baranyai Károly, în prezența nevestei și a fiicei sale, *Români i-au tăiat cu fereștrăul mâinile și capul, și înfigând capul tăiat pe un par, l'au dat în mâinile soției sale, er mâinile tăiate, punându le în brațele fiicei sale, le-au forțat, ca astfel să mergă până la Blașiu!*

Las', că dela început am cunoscut impertinența acestor mișelii istorice, dér împins mai mult de curiositate am ceretat totuși să aflu ceva în privința acésta și étă ce am aflat:

Ce privește punctul I, ceasornicar cu numele *Mégai* — după mărturisirea mai multor bătrâni din localitate, — nici în 1848, nici după aceea nu a existat în Alba-Iulia, deci nu s'a putut întâmpla cu densusl ceea ce povestesc d-l *Gracza György* în „istoria“ sa.

Referitor la punctul al II-lea reproduc cuvintele fostului notar al Bărăbanțului, — și care trăese și ați — *Baranyai István*, nepotul victimei din „istoria“ d-lui *Gracza György*:

„*Merész személtenség ilyen valotlanságokat allbitani*“ (Este o utoezată obrăncioică a susținé astfel de neadevăruri) și mi-a povestit mórtea unchiului său astfel: Nisce *Țigan* din o altă comună, soind, că vor afla la densusl bani, l'au ridicat de acasă cu forța; nevastă-sa alergând după el ce se primescă cei 600 fl., ce-i avea la densusl, în momentul când acesta a întins banii soției sale, unul dintre *Țigan* l'a rănit cu cósă la mână, ér un alt *Țigan*, ca să nu se mai chinuésă, l'a străpuns.

Acésta este mărturisirea nepotului, care însu-și s'a indignat auzind nisce minciuni așa încornurate și încă în o carte, care are aerul a se numi, spre batjocura lunei, „istoria“.

Din tóte acestea se póte vedé, cât cređémént merită istoricul *Gracza György*, și toți istoricii de tagma lui.

Sperând, că se vor mai afla Români, mei ales din părțile Năsăudului și a Bucurei vinóse, de carl locuri încă légă d-l *Gracza Gy.* „fapte îngrozitóre“, carl se descopere adevérul, Vê rog, D-le Redactor, a primi espresiunea deosebitei mele stime:

Lucian Barbu.

Notițe din istoria scólelor nóstre medii.

(Fine.)

Cu director *Meșotă* era regulat și expeditiv, însușiri, carl i-au înlesnit în multe privințe purtarea grelelor sale afaceri ofi-

cióse. Era omul, care soia să represinte cu demnitate corpul său profesoral în afară, și cuvintele, ce le adresa el la ocaziuni, erau clare, adéno gândite și pline de simburé. Față de colegii săi profesori era conciliant și prevenitor, voidnd a-i câștiga prin purtarea sa pe toți în folosul scólei. Și colegii săi își arátău în mod ouviincios și nesilit respectul cătră superiorul lor, care era *primus inter pares*, care escela în tóte între colegii săi cu vederile sale limpedite, cu experiențele sale probate și cu tactul său deosebit, respectând adese-ori păreri divergente, pe carl aflându-le taineice, le primia de ale sale. Astfel directorul *Meșotă* era călăuzul colegilor săi.

Astfel într'un mod nesilit, numai cu autoritatea persoanei sale, se pricepea să impună, să susțină ordinea, să facă să domnescă armonia în corpul său, să stimuleze zelul colegilor săi pentru o conlucrare armonică spre binele și propășirea institutului. Căci el era în adevératul înțeles al cuvântului *spiritus rector* al institutului.

Aceea însă, ce-i pune corónă pe capul său, este, că *Meșotă*, pe lângă tóte greutățile, ce le avea ca profesor și ca directorul scólelor nóstre centrale: gimnasiale, reale și comerciale, precum și al scólelor de fetițe, ca notar al Reuniunii femeilor române, ca membru al Eforiei școlare și al feluritelor corporațiuni bisericéști și școlare, totuși a mai găsit timp a se ocupa cu aceea, ce face mărgăritarul de mare preț din coróna faptelor sale, distingându-se între colegii săi cu activitatea sa deosebită pe câmpul literaturéi.

Ca om *Meșotă* era stimat și prețuit de toți pentru însușirile frumoșe, carl împodobiau sufletul lui nobil. Era modest. Nu avea ambiția deșertă de a voi să brileze cu soiața sa; nu voia să arete, că scie mult. În privința acésta urma întocmai frumoșelor cuvinte ale filosofului *Seneca*: Atáta sciu, că nu sciu nimica. Era mai departe *Meșotă* prudent și circumspect. De două și trei-ori chibzuia un lucru, înainte de a'l face. După-ce se convingea însă, că e bine să'l facă, îl îndeplinia cu tótă energia. În deșabateri era serios și cu mult tact, respectând păreri alora.

Era om drept și sincer. Nu se încredea ușor în fiă-cine. Pe care însă îl cunoscea, că e sincer, aceluia îi da tótă încrederea. Judeca cu sânge rece, fără să se iuțescă. Pe contrarul său nu-l improșca cu cuvinte violente. Ii spunea frumos, fără înfocare, ce avea să-i spună. Față de lăudaroși însă era cu mare necruțare, aducându-i la reson adese-ori prin tonul său ironic, fără însă ca ei să se fi simțit vătémați prin cuvântul lui șăgalnic.

În ideile lui era o mare claritate și consecuență. Fiă-care cuvânt era bine măsurat și la loc potrivit. Era om de cuvânt. Pe cuvântul lui putea ori-cine pune temei. Mai curénd s'ar fi întâmplat ori-oe, decât ca *Meșotă* să nu-și fi stăpănit cuvântul dat.

prinși de Cazaci și duși la fortărăța *Kasematta* din Varșovia.

Negreșit pictorii vedeau bine, că soirea e greșită, dér totuși se temeau, că la urma urmei vor cădea în mâinile urmăritórilor. Din pricina acésta, s'a hotărít să profite de scirea falsă și s'o ia repede la sănătósă.

Când esiră afară, étă că se opresce înaintea cărolumei o patrulă de soldați; 6 Cazaci floroși de Don se scoboriră de pe cai lor micl și sprinteni și intrară în cărucumă.

Suntem prinși! se gândiră pictorii și nu sciau ce să facă: să fugă ca nebunii său să stea locului.

Unul dintre Cazaci, probabil comandantul, un om roșcat, cu înfățișarea sélbăteacă, cu fruntea încreșită, se apropiă de ei și-i întrebă:

— „Cine sunteți?“

Styka se gândi să spue un nume fals, dér în urmă aducându-si aminte de familia lui nobilă și fiind un naționalist înfocat, se bătú cu pumnul în pept, și dișe cu mândrie:

— „Eu sunt pictorul polonez *Jean Styka*, decă tocmai vréi să scii!“

Cazacul se strimbă urit:

— „Ei, și de ce nu esoi mai bine regele *Sobiesky*?“ dișe el în batjocură.

„Dér tovarășul teu nu cum-va e *Kossak*?“

— „Da, eu sunt acela!“ răspuse acesta supérat, eu sunt *Albert Kossak*!

— „Atunci eu sunt *Papa* dela Roma!“ dișe Cazacul rinjind ironic. „Palavragiilor și minciñoșilor, continuă el, apoi chiar eu am prins eri pe polonezul *Styka* și *Kossak*. Pentru fapta acésta guvernatorul mi-a dat galbeni imperiali. Acum trebuie să bem toți banii.“

Cei doi pictori au bcut cu Cazacii până a doua și diminéța și când au vécúut pe Cazaci întinși pe jos și pe sub mese, beți morți, s'au furișat afară, s'au suit pe doi cai ai Cazacilor și astfel au trecut granița în Polonia austriacă.

Mai târziu s'a dovedit, că Cazacii au arestat 2 oficeri austriaci și i-au dus la Varșovia. Oficerii aceștia, îmbrăcați civil, ca să nu fiă socoți drept spioni, și-au pus numele *Styka* și *Kossak*, fără să scie, că tocmai pe aceștia îi urmăreanu Cazacii. După ce s'a deslușit lucrul, oficerii au fost liberați din fortărăța Varșoviei.

Impodobit cu atâtea virtuți intelectuale și morale, *Meșotă* trebuia să fiă iubit și prețuit de toți. Toți simțiau interes a se apropia de el, a'și petrece cu el, a se recrea și inspira în societatea lui. Toți, Români și neromâni, îl numiau un om vrednic, un harnic om, un om de ispravă, érá metropolitul *Șaguna*, inspectorul său suprem, îl numia „mărgăritarul său cel scump, vrednic să fiă pus în coróna corpului profesoral dela gimnasiul său“.

Produțiuni și petreceri.

Concert și petrecere în *Rișnov*. Primum următórea Invitare la Concertul Vocal împreunat cu dans, ce-l vor da mai mulți artiști din *București*, *Duminecă* în 9 August st. n. 1896 în sala cea mare a hotelului din *Rișnov*. Începutul la 8 óre séra precis. Prețul de intrare: 60 cr. de persoană. Venitul curat este destinat jumătate în favorul societății de imfrumșetare ér jumătate pentru scóla română din loc.

Rișnov, 3 August st. n. 1896.

Comitetul aranjator: *Crețulescu I.*, *Hamsea, G. Proca, M. Marzel, N. Bărcănescu, Macedonescu.*

N. B. Ofertele maritimóse se primesc cu mulțămítă și se vor cuita publice.

Programa: 1.) a) Plecareá Vinătorilor de *Mendelssohn*, cor bărbătesc. b) Pe lacul lin de *Schumann*, cor bărbătesc. 2.) Te-am așteptat să vii de *Vassiliu*, cântată de autor, 3.) Ți amintesti, Duo de *Ricci*, cântat de d-nii *Bărcănescu* și *Calotescu*. 4.) Flóre de *Wachmann*, cor bărbătesc. 5.) Un glas de mângăere de *Carini*, cântat de *Calotescu*. 6.) O séră de amor de *Campana*, cântat de d-nii *Bărcănescu* și *Calotescu*. 7.) O di de iarnă de *Wachmann*, cor bărbătesc. 8.) Romanță de *Schubert*, cântată de *Bărcănescu*. 9.) Doiună de *Vassiliu*, cântată de autor. 10.) Floricică de *Wachmann*, cor bărbătesc.

Corul va fi dirigiát de d-l *C. Cairretti*. După concert urméză dans.

NECROLOG. Subscriși cu inima plină de durere aduc la cunoscință rudeniilor și cunoscuților incetarea din viétă a preabunei lor: mamă, sóoră și bunică *Ved. Emma Szerb de Cuvin nasc. Fejér*, întâmplată în 30 Iulie a. c. la 10 óre a. m. Rémășițele scumpi defuncte după severșirea ceremoniilor funebrale, conform ritului gr. or. român, s'au depus spre odihnă eternă din locuința Nr. 15 strada *Baross*, în cimiteriul comun din strada *Kerepes*, în 1 August n. c. la 4 óre d. a.

Budapesta, la 31 Iulie, 1896 st. n.

Fiă-i țărina ușóră și memoria binecuvântată!

George Szerb de Cuvin, Teodora Bréndusch nasc. Szerb, véd. Augusta Missits nasc. Szerb, ca fii; *Constantin Bréndusch*, ca ginere; *Clarisse Szerb nasc. Geiszt*, ca noră; *Constantin Missits*, ca nepot.

SCRII ULTIME.

Sibiu, 4 August. Locotenent-mareșalul *Galgoczy de Galantha*, comandantul corpului de armată Nr. 12 din Transilvania, a răposat ađi diminéța la órele 3 1/2.

Budapesta, 3 August. Pe generalul de honveđi în neactivitate *Huberth Andor*, tribunálul de onóre din ministeriul comun de răsboiu l'a declarat nevrednic de rangul său și l'a judecat să fiă șters din lista generalilor. Pensiunea i s'a lăsat. Motivul acestei judecări, dișe „M. g.“ este arătarea făcută contra numelui general de cătră ministrul honveđilor br. *Fejervary*, că generalul a cutezat să-l provoce cu tóte că el (*Fejervary*) era mai mare în rang.

Generalul *Huberth* a fost președinte al acelu tribunal de onóre honveđesc, care a fost enunțiat, că *Szemecz Emil* redactorul dela „*Magyar Allam*“, care fusese condamnat pentru lesă-majestate, póte să-și

conserve rangul de locotenent de honveđi. În urma acésta generalul *Huberth* fú pensionat, ér un nou tribunal de onóre a decis, că *Szemecz* trebuie să-și pórdă rangul de locotenent. Afacerea a ajuns înaintea parlamentului și br. *Fejervary* a criticat pe *Hubert*. De aici a provenit apoi provocarea cestui din urmă, care s'a terminat cu judecata amintită.

București, 3 August. Regele și Regina plécă mâne la *Ragaz*; Majestățile *Lor* se vor opri *Mercuri* séra la *Viena*, unde vor sta până *Joi* după améđi. Regele *Carol* va primi pe d-l *Goluchowsky* în audiență *Joi* diminéța.

București, 3 August. D-l *V. Rosetti*, director al diarului „*Românul*“ și deputat, spune într'un articol din ultimul număr al diarului său, că nu va merge la congresul interparlamentar dela *Pesta*.

București, 3 August. *Vineri*, la ora 12, a fost primit în audiență solemnă, la castelul *Peleş*, Escelența sa d-l *Ranghabé*, care a remis M. S. Regelui scrisorile sale de acreditare. Trimisul extra-ordinar al Greciei a fost reținut la dejun. Tot *Vineri* la aceeași oră a fost primit în audiență solemnă, de cătră M. S. Regele Greciei, Escelența sa d-l *Bengescu*, trimis extra-ordinar al României.

DIVERSE.

Comerciu de fete. În Japonia de vre-o cătă-va vreme decurge un comerciu de fete fórte trist. Acolo adecă fiind fómete mare, poporul miser a exoperat dela guvern să-și vëndă fetele, pentru-că ele țiu de natura a aduce pentru părinții lor acésta jertfa. Pe fete le cumpără domni japonezi avuți, drept a dóua soție. Prețul lor până în di-lele treoute era 400 fl., dér' acum se vënd chiar și cu 20 fl. După trei ani fata își recapătă libertatea, decă cumpărătorul își reprimesce prețul cumpărării, ér' după șese ani își recapătă libertatea gratuit!

„ALBINA“ institut de credit și de economii. Filiala Brașov.

Conspectul operațiunilor în luna lui Iulie 1896.

Intrate:	
Numérar cu 1 Iulie 1896	fl. 9,828.71
Depuneri spre fructificare	„ 219,426.86
Cambii răsucumpérate	„ 199,411.31
Conturi curente	„ 49,080.39
Imprumuturi pe efecte și alte imprumuturi	„ 5,035.50
Imprumuturi pe produse	„ 3,900.—
Monetă	„ 31,937.95
Comisiuni, cupóne și efecte	„ 53,315.34
Interese și provisiuni	„ 9,202.83
Diverse	„ 7,874.28
Rimesse	„ 784.66
Devise	„ 71,450.—
Bănci	„ 364,702.86
	fl. 1.025,950.69

Eșite:	
Depuneri spre fructificare	fl. 173,892.83
Cambii escomptate	„ 216,231.70
Conto curent	„ 13,611.71
Imprumuturi pe efecte și alte imprumuturi	„ 27,031.78
Imprumuturi pe produse	„ 2000.—
Monetă	„ 30,067.06
Comisiuni, cupóne și efecte	„ 36,131.52
Interese și provisiuni	„ 1,691.83
Spese și salare	„ 1,585.38
Diverse	„ 11,342.75
Rimesse	„ 784.66
Devise	„ 47,650.—
Bănci	„ 444,684.46
Numérar cu 31 Iulie 1896	„ 19,245.01
	fl. 1.025,950.69

Brașov, 31 Iulie 1896.

V. Bologa m. p. dirigent. *N. P. Petrescu* m. p. adjunct. *V. Úregeș* m. p. comptabil.

Proprietar: *Dr. Aurel Mureșianu*. edactor responsabil *Gregoriu Maior*.

Cursul la bursa din Viena.

Din 3 August 1896.

Table of stock market prices for various securities like 'Renta ung. de aur 4%', 'Renta de corone ung. 4%', etc.

Cursul pietei Braşov.

Din 4 August 1896.

Table of commodity prices for items like 'Banonote rom. Cump.', 'Argint român. Cump.', etc.

Lire turcesci Cump. 10.60 Vënd. —. Seris. fonc. Albina 5% 100.75 Vënd. 101.75

Anunţiu.

Se aduce la cunoştiinţa publică, cumcă casele aparţinătoare erediilor după George Bariţiu, care constau din 2 edificii separate, cu o curte şi fântână comună şi anume:

1) casa situată în suburbiul Scheiū strada Caterinei de sub Nr. 3 nou, constatătoare din 2 odăi mari, un entreu, un cabinet, o bucătărie, pod spaţios, 4 pivniţe şi dependenţele necesare;

2) casa situată tot în suburbiul Scheiū strada băilor sub Nr. 6 nou, constatătoare din 2 odăi, un entreu, o bucătărie spaţioasă, pod spaţios şi dependenţele necesare, care ambele case sunt partere, în stare bună şi aduc o chiriă anuală de 500 florini v. a., în urma edictului oficiului cărţilor funduare din Braşov Nr. 1823/96 tkvi., se vor vinde la 17 August 1896 st. n. ante amedi 9 ore în localul oficios a cărţilor funduare din Braşov prin licitaţiune judecătorească benevolă plus oferentului.

Condiţiunile de licitaţiune se pot privi, atât la oficiul cărţilor funduare, cât şi în cancelaria avocatului Simeon Damian în fă-care şi dela orele 9—12 ante şi 3—5 după amedi. 1088,1—3.

ABONAMENTE LA "GAZETA TRANSILVANIEI"

Preţul abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:

Table showing subscription rates for Austro-Ungary: Pe trei luni (3 fl.), Pe şese luni (6 fl.), Pe un an (12 fl.).

Pentru România şi străinătate:

Table showing subscription rates for Romania and abroad: Pe trei luni (10 fr.), Pe şese luni (20 fr.), Pe un an (40 fr.).

Abonamente la numerele cu data de Duminecă.

Pentru Austro-Ungaria:

Table showing subscription rates for Austro-Ungary on Sundays: Pe an (2 fl.), Pe şese luni (1 fl.), Pe trei luni (50 cr.).

Pentru România şi străinătate:

Table showing subscription rates for Romania and abroad on Sundays: Pe an (8 franci), Pe şese luni (4 franci), Pe trei luni (2 franci).

Abonamentele se fac mai uşor şi mai repede prin mandate poştale.

Domnii, cari se vor abona din nou, să binevoiescă a scrie adresa lămurită şi a arăta şi poşta ultimă.

Administraţiunea „Gazetei Transilvaniei.”

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Mai 1896.

Main railway schedule table with multiple sections: Budapesta - Predeal, Ghiriş - Turda, Copsa-mică - Sibiu - Avrig - Făgăraş, Simeria (Piski) - Hunedóra, Braşov - Zărneşti, Mureş - Audeş - Bistriţa, Arad - Timişoara, Sibiu - Cisnădie, Sighişoara - Odorheiu-săcuesc.

Nota: Orele însemnate în stânga staţiunilor sunt a se ceti de sus în jos, cele însemnate în dreapta de jos în sus. — Numerii încadraţi cu linii mai negre înseamnă orele de noapte.